

ASIL MUHACİR ALLAH'IN YASAKLADIKLARINI TERKEDENDİR

Sözlükte “terketmek, ayrılmak, ilgisini kesmek” anlamına gelen hecr (hicrân) masdarından isim olan hicret “**kişinin herhangi bir şeyden bedenlen, lisânen veya kalben ayrılıp uzaklaşması**” demektir; ancak kelime daha çok “bir yerin terkedilerek başka bir yere göç edilmesi” anlamında kullanılır. Terim olarak genelde gayri müslim ülkeden (darülharp) İslâm ülkesine göç etmeyi, özelde ise Hz. Peygamber'in ve Mekkeli Müslümanların Medine'ye göçünü ifade eder. Medine'ye göç eden Müslümanlara muhâcir, Resûl-i Ekrem'e ve muhâcirlere yardım eden Medineli Müslümanlara da ensâr unvanı verilmiştir.

GÜNAHTAN HİCRET ETMEK

: عَنْ مُعَاوِيَةَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) يَقُولُ

“لَا تَنْقُطُ الْهَجْرَةُ حَتَّى تَنْقُطَ التَّوْبَةُ، وَلَا تَنْقُطَ التَّوْبَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا.”

Muâviye'nin işittiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Tevbe sona ermedikçe hicret de sona ermez. Güneş battığı yerden doğmadıkça da tevbe sona ermez.” (Ebû Dâvûd, Cihâd, 2

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : «الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ ، وَالْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى اللَّهُ عَنْهُ » متفق عليه

Abdullah İbni Amr İbni'l-Âs radiyallahu anhümâ'dan rivayet edildiğine göre

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

" (İyi) müslüman, dilinden ve elinden diğer müslümanların emin olduğu kişidir. (Asıl) muhâcir de Allah'ın yasakladıklarını terkedendir."

Buhârî, İmân 4, 5, Rikak 26; Müslim, İmân 64-65. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Cihâd 2; Tirmizî, Kıyâmet 52, İmân 12; Nesâî, İmân 8, 9, 11

: عَنْ عُمَرَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ

الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّةِ وَلِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَتَرَوَّجُهَا فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ

Hiz. Ömer"den rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

“Ameller niyete göredir. Herkese ancak niyet ettiği şey vardır. Kimin hicreti Allah"a ve Resûlü"ne yönelikse onun hicreti Allah"a ve Resûlü"nedir. Kimin de hicreti elde edeceği bir dünyalık veya evleneceği bir kadından dolayı ise onun hicreti, hicret ettiği şeyedir.” (Buhârî, İmân, 41)

‘Bir adam, Rasûlullah’a (s.a) sordu:

-“Ey Allah’ın Rasûlü! Hangi hicret daha faziletlidir?”

Rasûlullah (s.a) buyurdu:

-“Allah’ın haram kıldığı şeyleri terk etmendir” (Nesâî, Biat 12; Ebû Dâvud, Vitir 12)

“Hicret, gizlisi ve açığıyla bütün fuhşiyâtı terk etmen, namazı kılman, zekâtı vermen demektir. Bunları yaparsan bulunduğun yerde de ölsen, sen muhâcirsin.” (Ahmed b. Hanbel, II, 224; Heysemî, Mecme‘u’z-Zevâid, V, 252)

Kötülükleri terk edip bütün benliğiyle Allah’a ibadet etmek, Allah ve Rasûlü’ne hicrettir.

“Fitne ve bozgun zamanında ibadet, bana hicret etmek demektir”(Müslim, Fiten 130).

Bütün hadisleri birlikte değerlendirdiğimizde asıl hicret Allah’a olandır. Muhacir ise Adem (as) babamızın asli vatanı olan cennete ve Rabbimizin hoşnutluğunu kazanmak üzere sefere, mücahedeğe çıkan mü’mindir.

KÖTÜLÜKTEN VE GÜNAHTAN FİRAR ETMEK

Yüce Rabb’imiz kitab-ı kerim’inde sadece ve sadece kendisine yönelinmesini istemiş ve şöyle buyurmuştur.

فَقَرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ

(Peygamber şöyle dedi:) “Şu halde Allah’a sığının. Şüphesiz ben sizin için O’nun tarafından açık bir uyarıcıyım. (Zariyat, 50)

O halde düşünüp de hep Allah’a kaçın, O’nun cezasından o elîm azabdan korunmak, Cennet ve pınarlar ile müjdelenen müttakiler içine girmek için iman ve tevhid, güzel amel ve kulluk ile O’nun koruması altına girin. Haberinizi olsun ki ben sizin için O’nun tarafından açıklayan bir uyarıcıyım, şirk koşanlara ve isyan edenlere hazırlanmış azabı haber vermeye görevli bir peygamber, hem de peygamberliği açık âyetler ve mucizelerle belli veya anlatılması gerekli olan şeyleri güzel anlatan bir peygamberim. (Elmalî Tefsirinden) Mülk suresi 2. ayette Rabb’imiz hayatın ve ölümün mahiyetini bildirmiş ve şöyle ifade etmiştir.

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ

salih amelle ilgili ayet.

Kimin daha güzel amel işleyeceğini sınamak için ölümü ve hayatı yaratanın (Mülk,67,2) rızasına, rahmetine, mağfiretine koşmak, kaçmak, sığınmak gerekir. Zira burada bizden istenen her şart ve durumda en güzeli aramak ve yapmaktır. Müslümanın her hal ve tavırda şiarı bu olmalıdır. Bu dünya hayatında aldaticıların aldatmasına kanmamak, nefsi ve duyguları ilahi rızaya yöneltmekle kurtulmak, hususan ahir zaman olarak ifade edilen bu zamanda her türlü çirkin amellerin, günahların, özgürlük kapsamında yapılageldiği, arzu ve isteklerin, şehvani dürtülerin, dünyevi

menfaatlerin üstümüze saldırdığı bizi Allah'tan ve ahlaktan uzaklaştırmaya çalıştığı bir zamanda sadece Allah'a firar etmek O'nun rızasını istemek, iki cihan saadetine ancak ve ancak bu iki cihanı kudret elinde tutan bu zat-ı memnun etmekle olacağını bilerek onun ipine (Kur'an ve Sünnet'e) sarılarak kurtulmanın ne kadar elzem (en lüzümlü, vazgeçilmez) olduğu anlaşılır. Burada irade hakimiyeti ve sabır devreye girmektedir. Emredilenleri yapmak, yasaklananlardan kaçınmak ve irademizi bu noktada eğitmek, güçlendirmek gerekmektedir. Aşağıya sabır ve takva ile ilgili ayet ve hadislerle hep birlikte bakmaya çalışalım inşaallah.

GÜNAHTAN KORUNMANIN ANAHTARLARI: İMANIN YARISI SABIR

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

“Ey iman edenler! Başınıza gelecek her şeye sabretmekle ve namaz kılmakla Allah'tan yardım isteyin. Allah sabredenlerle beraberdir. (Bakara, 2/153)

Önce sabır ve kararlılığa alışınız, nimetlerin kendilerine göre zahmetleri de vardır. Allah'ın bütün nimetlerine, hele sonsuz nimetlerin tamamına anahtar olan iman ve İslâm nimetine şükretmek ve özellikle bunu "ihسان" mertebesinde eda edebilmek elbette kolay değildir. Siz bu girip yürüyeceğiniz yolda ebedi bir gayeye yürüyeceksiniz. Yürürken imtihanlar geçirecek, biri içte, diğeri dışta iki büyük düşmanla çarpışacaksınız.

Bir taraftan nefislerinizin heves ve arzusu, diğeri taraftan kâfirlerin, hak düşmanlarının hücum ve eziyetleri ile uğraşacaksınız. Bunlara karşılık vermek ve kendinizi savunmak için cihada ve savaşa mecbur olacaksınız. Bazı zahmetler ve meşakkatler göreceksiniz.

Ruhen ve bedenen nefsinizi terbiye etmezseniz, sabır ve tahammüle, kararlı ve metin olmaya alışamazsınız, Allah'ın yardımının ilk sebeplerinden birini kaybetmiş olursunuz, tehlikeye uğrarsınız. En ufak bir sıkıntı, bir acı karşısında korkmaya, sızlanmaya başlarsınız. Ümitsizliğe ve gevşekliğe düşersiniz. **Şunu bilin ki sabır, her başarının başıdır.**

İmandan sonra takip edilecek yolun başı sabır, ahlâkın başı sabır, ilmin başı sabır, amelin başı sabır, kısaca varlık âlemini tanımanın başı sabırdır.

Sabırsızlık; ivmek ve bir anda her şeyi istemektir. Halbuki yaratıklar, zamana bağlı olup, terbiye kanununa tâbidirler. Zaman ise peşpeşe gitmek, yavaş yavaş olmak demektir. Bunun için yaratıkların tam başarıya ulaşmaları derece derece bir silsile takip eder. Bu da sabra bağlıdır. **Her şeyi bir anda istemek, hiçbir şey istememektir. Hatta yaşamak, sabretmektir.** Âlimler sabrı iki kısma ayırırlar:

- 1- Kötü şeylerin acısına sabır ve tahammül ile güzel sonuçlarını beklemek,
- 2- Çabucak gelecek olan lezzetten ve şehvetten uzak durmada sabırla, onların kötü sonuçlarından sakınmaktır.

Bunların biri olumlu, diğeri olumsuz şekilde bir sabırdır. Birincisi, acı ilaçlarla tedavi gibi vazifeye atılmak; ikincisi, zehirli tatlılardan sakınmak gibi zararlı şeylerden kaçınmaktır.

Bununla beraber bazı durumlar vardır ki, orada sabır kötüdür, meşrû değildir. Öyle durumlarda hızla savunmak için hayatı feda etmek daha çok tercih edilir ve belki de vâcib olur.

Bu âyetteki kelimesinin "elif lâmi" cins içindir. **Oruç ve cihad ile beraber diğer bütün sabır çeşitlerini de içine alır. Kısaca ahlâkta, imandan sonra sabır, ilâhî yardımın ilk celbedilme yoludur.**

Namaz da böyledir. Ruhun düzelmesinin, bedenın intizama girmesinin, sabır ve vakarın, ruhî ve bedenî her vazifenin, dünya ve ahiretle ilgili her olgunluğun düzenleyicisi olan, gerek kişisel ve gerekse sosyal her özelliği içine alan ve ümmet teşkilatının en birinci ve en esaslı belirtisi bulunan namaz, imanın en büyük güçlendiricisi, bütün ibadetlerin ve amellerin başıdır. Müminlerin miracı, âlemlerin Rabbine beden ve candan durumlarını arz etmek suretiyle niyazları, kısaca zikir ve şükrü içine alan bir ibadet olduğu için, ilâhî yardımın en önde gelen ve en yakın celbedilme yoludur.

Bunun içindir ki Peygamber (s.a.v.) Efendimiz: **"Namaz göz aydınlığım kılındı."** buyurmuş, en büyük zevk ve sevincin namazda hasıl olduğunu göstermiştir.

Önceki ayetler kıblenin önemi hakkında gelmiş, onun konusu olan namazın Allah katında taşıdığı kutsal kıymeti anlatmış bulunduğundan burada yalnız sabrın kıymetini bildirmek için buyuruluyor ki: Şüphe yok ki Allah, sabredenlerle beraberdir. O'nun en güzel isimlerinden biri de "Sabûr" ism-i şerifidir. **Her kimde sabır varsa onda Allah'ın kudretinden bir tecelli kokusu vardır. Hele bu sabırlı kimseler bir araya gelip bir cemaat olurlarsa her halde Allah'ın yardımına ererler. Allah onların daima dostu ve velisidir. Dualarına, isteklerine cevap vermek için Allah'ın yardımı daima onların yanlarında dolaşır. Bu beraberliği göstermeyen, gizleyen şey ise o sabırlı kimselerin dağınık bulunmalarındır.**

Yakınlık ve beraberlik ifade eden "ma'a" kelimesi çoğunlukla kendisine tabi olunanın başına gelir. Buna göre; "Allah sabredenlerin beraberindedir." buyurulmasında Allah'ın, kullarına şeref bahşetmesindeki yüceliği gösteren büyük bir incelik vardır.

Ebussuud, bu inceliğin açıklamasında demiştir ki: "Çünkü, sabırlı olmaya gerçekten girişenler, sabırlı kimselerin cemaatidir. Bu bakımdan bunlar, kendilerine uyulan kimseler olarak gösterilmiş oluyorlar..." Yani bu beraberlik, çalışıp elde edilecek şeylerde Allah'ın iradesinin, kulların iradesinin arkasından geldiğini ifade etmektedir. Böyle olunca Allah'ın "Rahîm" (çok merhamet edici) sıfatının hükmü olan bu ilâhî şerefi bahşetmenin, kullar hakkında ne büyük bir lütuf olduğunu inceden inceye düşünmek gerekir. Sabır meselesinin bütün anahtarı bu noktadadır. Şunda da şüphe edilmemelidir ki, Allah'ın kullarına bu şerefi bahş etmesi, Onun iradesine bağlı bir lütuftur.

İşte ey müminler! Bunu bilerek zikir ve şükür yolunda sabırla yardım dileyiniz. Bu konuda Allah'ın düşmanlarıyla, malla canla cihada ihtiyaç duyarsanız onu da yapınız. Bu uğurda kaybınız bulunursa onların acılarına, ayrılıklarına da katlanınız.

الصَّبْرُ نِصْفُ الْإِيمَانِ: وَالْيَقِينُ الْإِيمَانُ

Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur: **Sabır imanın yarısıdır. Yakın ise imanın kendisidir.**

Sabır, haksızlığa boyun eğmek ve tepkisiz kalmak demek değildir. Asıl sabır, dünyanın süsü, nefislerin ayartması ve bâtil yolda olanların çokluğuna rağmen hayır yapmak, hakkı söylemek ve bu uğurda karşılaşılan zorluk ve sıkıntılara dayanmaktır.⁵⁴ Başka bir deyişle sabır, zillete razı olup hiçbir şey yapmamak değil, bu duruma düşmemek için baştan tedbir almaktır. Örneğin cehalet zilletine düşmemek için ilim yolundaki güçlükleri göğüslemek; düşman çizmesinin altında ezilmemek için savaşın sıkıntılarına katlanmak gerçek anlamda sabırdır. Öte yandan Hz. Peygamber, Müslümanlardan birinin bir kötülük gördüğünde eliyle, yapamıyorsa diliyle düzeltmesini, bu da mümkün değilse en azından kalbiyle reddetmesini istemiştir.

Lokman"ın (as) oğluna verdiği şu öğüt hepimiz için yapılmıştır: (Hadislerle İslâm Cilt 3 Sayfa 213)

يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

“Yavrum! Namazı dosdoğru kıl. İyiliği emret. Kötülükten alıkoy. Başına gelen musibetlere karşı sabırlı ol. Çünkü bunlar kesin olarak emredilmiş işlerdendir.”

Allah'ın Kur'ân'da övdüğü "sabır"; Allah yolunda, hak yolunda, millet ve memleket uğrunda, istiklâli ve şerefi korumak uğrunda rahatını, uykusunu, malını, canını feda etmek, bu hususta gerekli olan küçük büyük her türlü fedakârlığa katlanmak, aklın ve dinin ya da her ikisinin gerektirdiği tüm meşakkat ve mahrumiyetlere göğüs germektir."

Üç Sabır:

Ey sabırsız nefsim! Acaba geçmiş günlerdeki ibadet külfetini ve namazın meşakkatini ve musibet zahmetini, bugün düşünüp muzdarib olmak, hem gelecek günlerdeki ibadet vazifesini ve namaz hizmetini ve musibet elemi, bugün tasavvur edip sabırsızlık göstermek hiç kâr-ı akıl mıdır? ...

Geçmiş günlerin zahmeti, bugün rahmete kalbolmuş; eleme gitmiş, lezzeti kalmış. Külfeti, keramete iltihak ve meşakkati, sevaba inkılab etmiş. Öyle ise ondan usanç almak değil, belki yeni bir şevk, taze bir zevk ve devamı ciddî bir gayret almak lâzım gelir. Gelecek günler ise madem gelmemişler. Şimdiden düşünüp usanmak ve fütur getirmek; aynen o günlerde açlığı ve susuzluğu ile bugün düşünüp bağırıp çağırmak gibi bir divaneliktir. Madem hakikat böyledir. Âkıl isen, ibadet cihetinde yalnız bugünü düşün ve onun bir saatini, ücreti pek büyük, külfeti pek az, hoş ve güzel ve ulvî bir hizmete sarfediyorum, de. O vakit senin acı bir füturun, tatlı bir gayrete inkılab eder.

İşte ey sabırsız nefsim! Sen üç sabır ile mükellefsin. Birisi: Taat üstünde sabırdır.

Birisi: Masiyetten sabırdır.

Diğeri: Musibete karşı sabırdır.

Aklın varsa, şu üçüncü ikazdaki temsilde görünen hakikatı rehber tut. Merdane "Yâ Sabûr" de, üç sabrı omuzuna al. Cenab-ı Hakk'ın sana verdiği sabır kuvvetini eğer yanlış yolda

dağıtmazsan, her meşakkate ve her musibete kâfi gelebilir ve o kuvvetle dayan. (21.söz, 3.İkaz, Said Nursi)

EN HAYIRLI AZIK: TAKVA

Korkma, sakınma, Allah korkusuyla gûnahtan kaçınmakta, Allah'ın emir ve yasaklarına uymakta titizlik gösterme. Allah'ın himâyesine girmek, emrini tutup azabından korunma anlamında Kur'anî bir terim.

Bütün benliği ile Allah'a dönmek ve insanı Allah'tan alıkoyan her şeyden uzak durmaktır Takva. Hakiki takva budur ve Kur'an'da, inanan insanlardan bu takvaya sahip olmaları istenmektedir:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

"Ey imân edenler! Allah'tan, O'na yaraşır şekilden korkun ve ancak Müslümanlar olarak can verin" (Âli İmran, 3/102). Bu ayetin açıklaması mahiyetinde olan diğer bir ayet şöyledir:

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمِعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ يُوقِ شَحْ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

"O halde gücünüzün yettiği kadar Allah'tan korkun. Dinleyin, itâat edin, kendi iyiliğinize olarak harcayın. Kim nefsinin cimriliğinden kurtulursa, işte onlar kurtuluşa erenlerdir" (et-Teğabun, 64/16), (el-Beydâvî, Envaru't-Tenzil ve Esrânu't-Te'vil, Mısır, 1955, 1, 6).

Nefis, şeytan ve dünyanın cezbedici güzellikleri karşısında insanın sabır ve takva silahıyla bu düşmanlarla mücadele etmesi gerekmektedir. Nefis her türlü kötülüğü emrederken, şeytan kötü olan bütün söz ve davranışlara davet ederken Rabb'mizin müttakiler için hazırladığı cennetleri düşünmek ve sabır kuvvetimizi bu düşmanlar için kullanmak lazımdır. Nitekim ayet-i kerimede, insanın nefsanî arzulara, kadınlara, oğullara, yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüşe, salma atlara, sağmal hayvanlara ve ekinlere karşı düşkünlük insanlara çekici kılındığını, bunlar dünya hayatının geçici menfaatleri olduğunu, halbuki varılacak güzel yer, Allah'ın katında olacağını zikrettikten sonra şu şekilde devam eder.

قُلْ أَوْفُوا بِعَهْدِكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذَلِكَ لِلَّذِينَ اتَّقُوا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

(Resûlüm!) De ki: Size bunlardan daha iyisini bildireyim mi? Takvâ sahipleri için Rableri yanında, içinden ırmaklar akan, ebediyyen kalacakları cennetler, tertemiz eşler ve

(hepsinin üstünde) Allah'ın hoşnutluğu vardır. Allah kullarını çok iyi görür. (Al-i İmran, 3/14-15.)

جَنَاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ () الَّذِينَ تَتَوَفَّيْهُمْ
الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

(O yurt,) girecekleri, zemininden ırmaklar akan Adn cennetleridir. Onlar için orada kendilerine diledikleri her şey vardır. İşte Allah, takvâ sahiplerini böyle mükâfatlandırır. (Onlar,) meleklerin, "Size selâm olsun. Yapmış olduğunuz (iyi) işlere karşılık cennete girin" diyerek tertemiz olarak canlarını aldıkları kimselerdir. (Nahl, 16/31-32.)

وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ

“Rabbinizin bağışlamasına ve genişliği göklerle yer arası kadar olup, Allah’a karşı gelmekten sakınanlar için hazırlanmış bulunan cennete koşun” (Al-i İmran, 3/133)

HİCRİ YILBAŞI: MUHASEBE ZAMANI

9 Ağustos 2021 pazartesi Muharrem ayının ilk günüdür. Hicri olarak 1443 yılına gireceğiz inşaallah. Hicret, İslâm tarihinin en önemli hadisesidir. Müslümanlar, müşrik ve kâfirlerin zulmünden kurtulmuş, İslam dini ise geniş kitlelere yayılma imkânı bulmuştur. Hicretten 17 yıl sonra, Hz. Ali'nin teklifiyle, Hz. Ömer zamanında Hz. Peygamberin hicret ettiği yılın 1 Muharrem'i olan 16 Temmuz 622 tarihi; “**Hicrî-Kamerî Takvim**” için, “**Takvim Başlangıcı**” olarak kabul edilmiştir. O gün onlar az sayıda, güçsüz, yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmış, ama yürekten inanmış, inancı uğruna serden geçmiş Mü'min bir topluluktur. Kur'an-ı Kerim onların bu durumunu Kitab-ı Aziz'in de şu şekilde bahseder.

وَادْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهِ
وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (٢٦)

“O vakti hatırlayın ki siz yeryüzünde güçsüz ve zayıf idiniz. İnsanların sizi kapıp götürmesinden korkuyordunuz. Derken Allah sizi barındırdı, yardımıyla destekledi ve sizi temiz şeylerden rızıklandırdı ki şükredesiniz.” (Enfâl, 8/26)

... ve işin önemini daha iyi anlamak için o vakitleri hatırlayınız ki, hani siz gayet azınlık idiniz, ve ezilmek isteniyordunuz. Mekke'de iken Kureyş'in elinde hemen ezilebilecek zayıf bir azınlık idiniz. Veya daha önce Farslar ve Bizanslılar açısından önemsiz görülen, küçümsenen ve onların idareleri altında ezilen bir topluluk idiniz. İnsanların sizi ezip geçivermesinden korkuyordunuz. Çevredeki insanlar size böylesine bir kin ve öfkeyle

bakıyorlardı ve siz onlardan kendinizi koruyacak durumda da değildiniz, sizin için güvenli bir yer de yoktu. Daha sonra Allah sizi yerleştirdi, yuva sahibi yaptı. Medine'ye göç ettirip, iskân eyledi, emniyet ve asayiş verdi, ve sizi yardımıyla güçlendirdi. Ensar'ı size yardımcı yaptı, melekler ile imdat eyledi ve Bedir'de zafer ihsan edip güçlendirdi ve o kâfirlere karşı sizi destekledi, helâl ve güzel nimetlerden size rızıklar ihsan etti, ganimetler nasip eyledi. Hasılı o ezilmişlikten, o aşağılanmışlıktan kurtarıp, böyle şanlı ve şerefli bir hayata geçirdi, ki, şükredesiniz. Bu nimetleri hatırlayıp şükürünü eda edesiniz. (Elmalî Tefsirinden)

Bugün Alem-i İslam olarak bizde ezilmek isteniyoruz. Sayıca az değiliz ama yine de her türlü hakaret, ihanet, katl ve tecavüze maruz kalıyoruz. Küçük bir topluluğu çok kısa sürede tüm imparatorluklarına hakim kılan tüm dünyaya medeniyette üstad yapan Rabbimiz O'nun ipine tam manasıyla sarıldığımız anda Müslüman'ın layık olduğu şehamet, izzet ve vakarını tesis edecek ve tekrardan tüm dünyaya maddi- manevi üstad eyleyecektir. Rabbimiz dünya-ahiret bizlere hayat veren bir çağrıda bulunmaktadır.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (٢٤)

Ey iman edenler! Peygamber sizi, size hayat verecek şeylere davet ettiği zaman, Allah'a ve Resul'e icabet edin. Ve bilin ki Allah, kişi ile kalbi arasına girer. Ve siz kesinkes O'nun huzurunda toplanacaksınız. (Enfâl, 8/24)

Allah ve resulünün çağrısına cevap verme ve gereğini yerine getirme vazifesini daha geniş ve genel bir çerçevede içinde anlamak gerekir. Buna göre Hz. Peygamber zamanında onun çağrısına uymak, yanında yer almak, emirlerini yerine getirmek nasıl çağrıya uymaksa, ondan sonra gelenlerin Kur'an ve Sünnet'in buyruklarına uyması, buna uygun bir hayat sürmesi de onların çağrısına uymaktır. Esasen bu çağrıya uymak yalnızca müminlerin değil, bütün insanların faydasıdır ve insanlığın meselesidir. Çünkü Allah ve resulünün insanlara öğrettikleri ve hayata geçirilmesini istedikleri bilgi, inanç ve uygulamalar insanlara hayat verecek mahiyette ve niteliktedir. Burada "hayat vermeyi, ihya etmeyi" en geniş mânasıyla almak gerekir. Dinin emirleri sağlıklı yaşamının kurallarını ihtiva ettiğinden, insan fıtratına uygun olduğundan, biyolojik mânada hayat vermektedir. İnsanın ruh ve beden sağlığını tehdit eden stres, yalnızlaşma, ümitsizlik ve çeşitli korkuların önemli sebeplerinden birisi insanın madde dünyasında tutuklu kalıp, iman ve mânevîyâtın huzur ve rahatlık bahşeden geniş ufkundan mahrum olmasıdır. Allah ile beraber olma ve O'nun eşi bulunmaz koruması altında bulunma şuurunun insana verdiği güç onu, psikolojik olarak canlı tutmakta, ihya etmektedir. Dünyayı bir imtihan yeri olarak gören, burada insanların bazı ödevlerinin bulunduğu inanan, bu ödevlerin yerine getirilmesi halinde kişinin iki cihanda mutlu olacağına iman eden bir kimseye göre dinin emirleri, hayatın amacını gerçekleştirme çabasında ona rehberlik ederek insanı ihya etmekte, hayatın boşa gitmemesini sağlamaktadır. İslâm kelimesinin kök mânası "barış ve esenlik"tir, doğru anlaşıldığında din olarak İslâm'ın da bir barış çağrısı olduğu anlaşılacaktır. Dinin talebi, zulmün ve baskının yer almadığı, hukuk ve adaletin hâkim olduğu bir dünya düzenidir. Bu mânada Allah ve resulünün çağrısı, bütün dünya insanları için "barış içinde yaşama" çağrısıdır.

“İnsan ile kalbinin arası” ifadesi bir deyim olup bundan insanın şuurı, akli ve duyguları kastedilmektedir. Buralarda bulunan hiçbir bilgiyi, kararı, eğilimi, duyguyu Allah’tan gizlemek mümkün değildir. Allah’ın çağrısına içtenlikle katılanlarla menfaati için öyle görünenleri Allah bilir ve ayırır. Ayrıca hiçbir beşerin giremeyeceği, bilemeyeceği ve müdahale edemeyeceği bu alanlara Allah müdahale edebilir; inanç, bilgi ve duyguların değişmesini sağlayabilir. Bu sebeple kullar rablerine sığınmalı; inanç, duygu ve düşüncelerini güzelleştirmesi için O’na yakarmalı, “Ey durumları değiştiren, gönülleri evirip çeviren rabbim! Halimi ve gönlümü güzelleştir” diye niyazda bulunmalıdır (Hz. Peygamber’in duası için bk. Müsned, IV, 182; VI, 91). (Kur’anYolu Tefsiri Cilt: 2 Sayfa: 679-680)